

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

MINISTRY of ENERGY
Professionalism. Integrity. Transparency

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

A DOUA MASĂ ROTUNDĂ NAȚIONALĂ PRIVIND FINANȚAREA EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN ROMÂNIA 6 Iunie 2019, BUCUREȘTI, ROMÂNIA

ATHENEE PALACE HILTON BUCUREȘTI

AGENDA ȘI DOCUMENTUL DE REFERINȚĂ

Inițiată de Comisia Europeană în parteneriat cu Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Fondurilor Europene din România, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și Programul ONU pentru Mediu- Inițiativa Financiară.

Obiective	2
Agendă	3
Prezentare eveniment	4
1. Servicii integrate de renovare a locuințelor	5
2. Eliminarea riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică	7
3. Reabilitarea energetică a clădirilor publice	9

Obiective

În cadrul inițiativei "Smart Finance for Buildings Smart", Comisia Europeană organizează o serie de "forumuri pentru investiții în energie durabilă" (forumuri SEI) pentru a spori capacitatea și cooperarea dintre părțile interesate din sectorul public și privat pentru a dezvolta programe de investiții pe scară largă și scheme de finanțare. Informațiile despre evenimentele anterioare și viitoare ale SEI Forums pot fi găsite pe pagina de internet a forumului SEI ([webpage](#)).

Contextul evenimentului a fost creat de [conferința regională](#) privind finanțarea eficienței energetice în România, Ungaria și Bulgaria ce a avut loc la București în data de 1 februarie 2018. Aceasta conferința a reunit 182 de participanți cu atribuții în finanțarea eficienței energetice din sectorul financiar, guvernele naționale, dezvoltatorii de proiecte, agenți economici din lanțul de aprovizionare a renovărilor energetice, agențiile de energie locale și regionale. Prezentările de la acel eveniment pot fi găsite [aici](#).

Totodată evenimentul urmează unei [prime mese rotunde](#) privind finanțarea eficienței energetice în România ce a fost organizată la București în data de 11 octombrie 2018. La acel eveniment au participat 72 de experți care erau implicați în finanțarea eficienței energetice din mai multe sectoare ale economiei. Obiectivul primei mese rotunde a fost inițierea unui dialog între părțile interesate importante din România cu privire la modul de îmbunătățire a accesului la finanțare pentru investițiile în eficiența energetică, la identificarea obiectivelor comune precum și a posibilelor îmbunătățiri care ar putea fi făcute în actualul cadru de politici și practici comerciale din România.

Această a doua masă rotundă va urmări concluziile desprinse din cele două evenimente anterioare descrise mai sus și va consacra o perioadă semnificativă discuțiilor în cadrul sesiunilor restrânse numeric, ce permit interacțiunea dintre participanți și abordarea în profunzime a temelor selectate, cu scopul de a oferi recomandări și indicațiuni specifice pentru a facilita investițiile în eficiența energetică din România, cu accent pe sectorul clădiri și pe perspectivele post-2020.

Participanții sunt invitați să citească documentul de mai jos pentru a înțelege mai bine subiectele care vor fi discutate și să-și prezinte comentariile și posibilele contribuții scrise la adresa de email bucharest@seiforums.eu până la data de 4 iunie 2019. Aceste comentarii vor fi difuzate tuturor participanților.

Agendă

9:30 Deschiderea ședinței plenare

Discursuri introductive

Tudor Constantinescu, Consilier Principal Director General, DG ENERGY, Comisia Europeană

Mihaela Virginia Toader, Secretar de Stat, Ministerul Fondurilor Europene

Elena Popescu, Director General – Directoratul General pentru Politici Energetice, Ministerul Energiei

Diana-Doina Țenea, Director General, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (*urmează a fi confirmat*)

(*urmează a fi stabilit*), Administrația Fondului pentru Mediu

Zoltan Nagy - Bege, Vice Președinte, ANRE

Ramona Ivan, Director, CEC Bank, Președinte Comisia pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor

Întrebări și răspunsuri

11:00 Prezentarea Grupurilor Tematice și a modului de lucru pe durata evenimentului

11:15 Pauză de cafea

11:45 Grupuri tematice - prima sesiune

1. Servicii de renovare energetică pentru locuințe
2. Eliminarea riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică
3. Renovarea energetică a clădirilor publice

13:00 Pauză de prânz

14:00 Grupuri tematice - a doua sesiune (aceleași teme, continuare)

15:15 Pauză de cafea

15:45 Închiderea ședinței plenare

- Concluziile raporturilor grupurilor tematice desprinse din cele doua sesiuni
- Discuții și stabilirea pașilor următori

16:45 Concluzii finale ale organizatorilor mesei rotunde

17:00 Cocktail

*Masa rotundă națională va fi moderată de **Gabriel Avăcăriței**, Redactor șef, Wing Media - Energynomics. În cadrul evenimentului se va utiliza limba română și se va beneficia de traducere în limba engleză*

Prezentare eveniment

În cadrul mesei rotunde naționale, participanții vor fi împărțiți în 4 grupuri de lucru pe teme descrise mai jos. Aceste sesiuni se vor baza pe concluziile conferinței publice ce a avut loc în data de 01.02.2018 și vor fi orientate către identificarea de soluții concrete pentru fiecare temă. Prezentul document își propune să prezinte întrebările cheie care sunt relevante pentru fiecare grup de lucru, pentru ca participanții să fie pregătiți și să aibă o sesiune de lucru eficace.

Sesiunile grupurilor tematice vor include prezentări introductive pentru a stabili contextul situației actuale din România și pot include vorbitori invitați din alte state membre ale Uniunii Europene. Discuțiile se vor desfășura în limba română, cu traducere în limba engleză pentru participanții străini. Vom solicita fiecărui raportor din fiecare grup tematic să prezinte principalele aspecte care decurg din discuții, precum și 5 (sau mai multe) recomandări ale grupului tematic, care pot fi adresate părților interesate din sectorul public sau privat.

1. Servicii integrate de renovare a locuințelor

Vorbitori: **Damien Cocard**, Comisia Europeană - DG Regio
Politica de coeziune pentru sprijinirea investițiilor de eficiență energetică în sectorul rezidențial

Maurizio Minicuci, Municipality Padova, Italia
PadovaFIT Expanded - Stabilirea unui ghiseu unic în zona orașului Padova pentru furnizarea de servicii integrate pentru renovarea locuințelor

Mihai Vălceanu, Municipality Timișoara
Provocarile pentru orașul Timișoara în legătură cu proiectul "PadovaFIT Expanded"

Petre Mihăilă, arhitect șef, Municipality Râmnicu Vâlcea (urmează a fi confirmat)
Experiențele ce decurg din proiectele de eficiență energetică pentru clădirile rezidențiale

Moderator: **Gabriel Avăcăriței**, Redactor Șef, Energynomics.ro

Raportor: **Mihai Moia**, Director Executiv, ROENEF

Acest grup de lucru se va concentra pe modul de susținere a proprietarilor de locuințe pe parcursul întregii proceduri de renovare energetică, și anume identificarea măsurilor de eficiență energetică, selectarea companiilor de construcții, supravegherea lucrărilor, structurarea planului de finanțare etc., pe baza ideii că un serviciu integrat („ghiseu unic”) poate simplifica într-o mare măsură procesul de renovare și, astfel, determinând creșterea ratelor de renovare.

Recomandările ce s-au desprins din prima masă rotundă:

- Există nevoia și interesul pentru crearea unor mecanisme de dezvoltare tip „ghiseu unic”/per proiect. Acesta ar putea fi, de exemplu, realizat de autoritățile publice în colaborare cu agențiile energetice. Ar trebui pornite programe pilot
- Trebuie elaborată schema certificatelor albe, astfel încât să poată fi finanțate o parte din costurile de renovare. Pentru acest lucru este nevoie de schimbări în cadrul legislativ
- Este nevoie de o platformă de dialog continuă între autoritățile locale și Ministerul Dezvoltării Regionale pentru a putea astfel împărtăși cele mai bune practici și schimburi privind problemele cu care se confruntă localitățile în legătură cu dezvoltarea proiectelor. Aceasta ar trebui să implice asociațiile care reprezintă diferitele localități
- Una dintre nevoile specifice este de mai multă comunicare pe tema granturilor ELENA/PDA (BEI și H2020) care pot ajuta la lansarea programelor de investiții. Autoritățile locale au în prezent foarte puține cunoștințe despre aceste posibilități, iar acestea nu au fost încă utilizate în România

- Prin urmare, este necesară implicarea mai activă a asociațiilor de proprietari de locuințe în cadrul acestor proiecte ceea ce le va permite acestora să-și asume mai multă responsabilitate. Aceștia ar trebui să discute, totodată, nivelul de cofinanțare necesar din partea proprietarilor de locuințe în cadrul programului FEDR
- Cerințele legale pentru toate localitățile cu o populație de peste **5.000** de locuitori în vederea realizării unui inventar al clădirilor al consumului de energie și pe această bază pregătirea unui plan de acțiune privind eficiența energetică, trebuie să fie puse în aplicare și monitorizate mai eficient. De la nivel județean/regional s-ar putea oferi asistență în acest domeniu, în timp ce ANRE ar fi responsabil pentru monitorizarea globală
- Este necesară modificarea legii privind PV, care nu permite asociațiilor proprietarilor de locuințe să vândă în rețea (dacă nu dețin o licență ca producător de energie electrică). Acest lucru este discutat cu DG COMP deoarece a existat o problemă legată de legislația ajutoarelor de stat; se caută în acest moment o soluție în temeiul Regulamentului De minimis.

Întrebări cheie

Pe baza concluziilor desprinse din prima masă rotundă, evenimentul va oferi recomandări concrete și va sugera pașii următori în legătură cu înființarea în România a primului **ghișeu unic** pentru clădiri rezidențiale luând în considerare barierele și factorii de succes prezențați de municipalități în prezentările introductive (proiect-pilot):

- 1.1. Care ar fi componentele cheie ale unui serviciu de tip **ghișeu unic** în România, inclusiv serviciile oferite văzute în raport cu diferitele segmente ale consumatorilor
- 1.2. Ce actori trebuie să fie implicați într-un **ghișeu unic** (agenții energetice, municipalități, autorități regionale, bănci, companii de servicii energetice, furnizorii de servicii etc.)?
- 1.3. Care este cel mai eficient tip de **ghișeu unic** din România (orientat spre industrie, orientat spre consultanți, condus de companii energetice, condus de autoritățile locale sau prin cooperare între diferite entități) ținând seama de particularitățile segmentelor de consumatori, ale regiunilor și ale municipalităților?
- 1.4. Cum poate fi asigurată sustenabilitatea financiară a **ghișeelelor unice**?
- 1.5. Ce instrumente financiare ar trebui să fie utilizate pentru a atrage investițiile din sectorul privat? Cum poate soluția ghișeelelor unice să contribuie la acest lucru? Cum pot fi utilizate fondurile publice pentru a stimula investițiile suplimentare din sectorul privat? Cum putem trece de la sprijinul acordat prin subvenții la instrumentele financiare (agregarea proiectelor, ghișeele unice, măsurile de standardizare etc.)?
- 1.6. Cum poate fi creat un **ghișeu unic** pilot (pașii următori)?

2. Eliminarea riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică

Vorbitori: **Steven Fawkes**, ICP Europe Senior Advisor
Instrumente pentru reducerea riscului investițional: Proiectul Încrederea Investitorilor (ICP), EEFIG DEEP & Underwriting Toolkit

Bjoern Zapfel, Senior Project Advisor, Comisia Europeana - EASME,
Srijinul programului „Orizont 2020” pentru reducerea riscului investițiilor în eficiența energetică (tbd)

Steven Borncamp, Director de proiect „SMARTER Finanțare pentru Familii” și Consilier al Consiliului pentru Construcții Verzi din România
SMARTER Finanțare pentru familii. Proiectul H2020 care replică programul "Green Homes and Green Mortgage" în 11 țări + statutul schemei ipotecii verzi lansat în România (cu actualizări de la Raiffesen Bank și Alpha Bank)

Moderator: **Ramona Ivan**, Director, CEC Bank, Presedinte Comisia pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor

Raportor: **Cosmin Drăgoi**, Director General FINACON

Această sesiune se va axa pe propunerile EEFIG (baza de date DEEP și setul de instrumente subscrise), precum și practica emergentă a creditelor ipotecare verzi, prin analizarea modului în care evaluarea profilului de risc al investițiilor în eficiența energetică poate fi îmbunătățită pentru a face ca eficiența energetică să devină mai atrăgătoare pentru sectorul bancar.

Recomandări desprinse de la prima masă rotundă:

- Este nevoie de o nouă întâlnire și discuții regulate - Asociația Română a Băncilor a propus invitarea ministerelor de resort și a altor părți interesate relevante și găzduirea acestor întâlniri în cadrul asociației bancare. Acest lucru ar putea oferi totodată un cadru pentru înființarea diferitelor grupuri de lucru sau de coordonare pe teme specifice
- Există deja câteva instrumente dedicate eficienței energetice, dar trebuie dezvoltate mult mai mult
- Există apetitul băncilor pentru un sistem de garantare, dar acesta trebuie să fie bine proiectat (băncile ar trebui să fie consultate în acest sens)
- Pentru a stimula cererea, accentul trebuie pus pe educația financiară și pe îmbunătățirea cadrului de reglementare (spre exemplu, reglementările bancare naționale ar putea fi relaxate în ceea ce privește cerințele de creditare și/sau eliminarea limitării actuale la termenul de 5 ani pentru creditele de consum)
- Este necesară sensibilizarea populației și companiilor cu privire la posibilitatea de a împrumuta bani pentru a investi în eficiența energetică

- Există nevoia de stabilirea unei referințe pentru proiectele privind eficiența energetică și a unor prevederi recunoscute pe care băncile să le poată folosi pentru a-și dezvolta propriile produse.

Întrebări cheie

Pe baza concluziilor desprinse din prima masă rotundă, evenimentul va oferi recomandări concrete și va sugera următorii pași în legătură cu:

- 2.1. Cum poate fi instituit un dialog permanent între bănci și sectorul eficienței energetice? Poate fi creat un grup general de cooperare / grup de coordonare / grup operativ pentru a facilita continuarea dialogului, inițierea și monitorizarea / ghidarea acțiunilor specifice?
- 2.2. Ce reglementări ar putea stimula dezvoltarea în continuare a creditelor verzi? Există vreo reglementare specific românească care să fie abordată? Ce date sunt necesare pentru a sprijini în continuare modelul? Cum ar putea sectorul bancar din România (posibil în cooperare cu grupul menționat la punctul 2.1) să susțină dezvoltarea în continuare a inițiativei, inclusiv colectarea de date?
- 2.3. Ce organisme pot ajuta la stabilirea standardelor și criteriilor de referință pentru a minimiza riscul de performanță? Cum se poate utiliza cel mai bine setul de instrumente de subscriere EEFIG în România?
- 2.4. Cum putem îmbunătăți disponibilitatea datelor în România? Ce date ar putea fi disponibile pentru România, care ar putea fi partajate prin mecanisme cum ar fi baza de date DEEP?
- 2.5. Cum pot fi fondurile de garantare cel mai bine structurate pentru a răspunde nevoilor sectorului bancar?

3. Reabilitarea energetică a clădirilor publice

Vorbitori: **Bogdan Anton**, Expert - Departament Eficiență Energetică, ANRE
Concluziile desprinse din Grupul de Lucru dedicat ESCO -România

Robert Pernetta, Banca Europeană de Investiții
Ghidul Contractelor de Performanță Energetică și accesul companiilor de servicii energetice la finanțare

Otilia Nuțu, Energy Forum Romania, Consultant Banca Mondială
Strategia Natională pentru Renovarea Clădirilor pe termen lung

Camelia Rață, Agenția Energie Brașov / Orase Energie Romania
Proiect EUKI "Our Buildings" - strategia locală de renovare pentru, 5 autorități în România

Silviu Călin Negraru, Primar, Orașul Mizil
Experiențele ce se desprind din proiectele de eficiență energetică în clădirile publice

Moderator: **Viorel Alicuș**, Director General, Departament Eficiență Energetică, ANRE

Raportor: **Ion Dogeanu**, Director Executiv, Agenția locală pentru energie a Primăriei Sectorului 1 (urmează a fi confirmat)

Acest grup de lucru va analiza modalitatea de creștere al ratelor de renovare pentru clădirile publice, care este de cele mai multe ori limitată de capacitatea proprietarilor de clădiri publice de a identifica și implementa proiecte de eficiență energetică. Contractele de performanță energetică ar putea reprezenta o parte a soluției, dar piața în domeniu trebuie dezvoltată și structurată.

Recomandări desprinse din prima masă rotundă:

- Este necesară revizuirea și consolidarea cadrului juridic; ANRE conduce un grup de lucru în acest sens, care trebuie să abordeze un set foarte mare de reglementări. Au fost menționate patru puncte specifice de discuție și revizuire: Achiziții publice, Proprietate de patrimoniu, Audit energetic, Certificarea companiilor ESCO
- Este nevoie de expertiză la nivel județean privind gestionarea energiei și dezvoltarea de proiecte pentru a remedia lipsa de capacitate a autorităților din localitățile mici (cu mai puțin de 20.000 de locuitori)
- Este nevoie de garanții pentru ESCO altfel încât să se poată suplini capacitatea lor financiară redusă
- Este necesar să se găsească o modalitate de a combina EPC și FEDR, deoarece în prezent concurența dintre ele este contraproductivă și împiedică dezvoltarea pieței CPE

- În ceea ce privește înregistrarea în contabilitate a contractelor de performanță energetică (CPE), ar putea exista o verificare a conformității cu prevederile legale a acestor tip de contracte de către o entitate (care ar putea deveni un fond de garantare care să ofere și garanții companiilor de tip ESCO în cadrul contractelor ESCO cu autoritățile publice), ținând cont că de la autoritatea națională de statistică nu se poate aștepta să facă acest lucru
- Este necesar să se țină seama de variațiile prețului energiei (permiterea ajustării prețului în contractul de distribuție prin care astfel, sa se distribuie riscurile), precum și de schimbarea statului din consumator în prosumator.

Întrebări cheie

Pe baza concluziilor primei mese rotunde, evenimentul va oferi recomandări concrete și va sugera pașii următori în legătură cu întrebările-cheie de mai jos. Acestea se vor referi și la renovările naționale pe termen lung (articolul 2a din EPBD revizuit). În acest sens, Directiva EPBD include obligația statelor membre de a facilita accesul la mecanismele adecvate de agregare a proiectelor, reducerea riscurilor percepute de eficiență energetică, utilizarea fondurilor publice pentru a stimula investițiile suplimentare din sectorul privat, pentru a orienta investițiile și pentru a asigura accesibilitatea și instrumentele de consultare transparente.

- 3.1. Care sunt nevoile proprietarilor de clădiri publice din România atunci când vine vorba de susținerea acestora în proiectele lor de renovare energetică și văzute în raport cu particularitățile diferitelor regiuni? Acest lucru se va face astfel încât. să fie văzute în raport cu cazurile specifice prezentate.
- 3.2. Cum pot fi asistați proprietarii clădirilor publice și cine ar putea oferi această asistență? Cum ar putea expertiza la nivel de județ privind gestionarea energiei să sprijine autoritățile locale mai mici?
- 3.3. Ce tipuri de instrumente financiare sunt cele mai potrivite pentru proiectele de renovare energetică a clădirilor publice. Cum putem trece de la sprijinul acordat prin subvenții la alte instrumente financiare (agregarea proiectelor, ghișeele unice, măsurile de standardizare etc.)?
- 3.4. Ar putea fi alocată finanțare publică sub formă de asistență pentru dezvoltarea proiectelor ce ar putea fi un imbold mai mare decât subvențiile pentru investiții / împrumuturile publice? Cum să îmbunătățim accesul la fondurile ELENA și H2020 PDA?
- 3.5. Cum asigurăm sinergia cu strategia națională de renovare pe termen lung (articolul 2a din EPBD revizuită) și cu planurile strategice regionale și locale?
- 3.6. Ce este necesar pentru a majora piața serviciilor de contractare a performanței energetice, inclusiv îmbunătățirea cadrului legislativ, așa cum s-a sugerat la prima masă rotundă? Cum se poate îmbunătăți accesul la finanțarea companiilor de servicii energetice?